

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งดำเนินการทดลองตามแบบการทดลองกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังการเรียนรู้ (One Group Pretest-Posttest Design) ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

๑. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
๒. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๓. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ
๔. การเก็บรวบรวมข้อมูล
๕. การวิเคราะห์ข้อมูล
๖. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลางจำนวน ๕๐๐ รูป/คน

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ที่ได้จากการสุ่มอย่างง่ายแบบยกชั้น จำนวน ๓๐ รูป/คน ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ภาคเรียนที่ ๑ ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) เนื่องจากนิสิตมีความสามารถใกล้เคียงกัน

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

๓.๒.๑ แผนการจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน นิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย โดยมีกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน รูปแบบการเรียนรู้ละ ๑๐ แผนฯ ละ ๒ ชั่วโมง รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง

๓.๒.๒ แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) การจัดการเรียนรู้รายวิชาภาษากับการสื่อสาร ของนิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง เป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบชนิด ๔ ตัวเลือก จำนวน ๔๐ ข้อ

๓.๒.๓ แบบประเมินความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) ของของนิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน ๒๕ ข้อ

๓.๓ การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้กำหนดขั้นตอนในการดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน นิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เพื่อทำการวิเคราะห์เนื้อหา ซึ่งผู้วิจัยจะนำไปเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน รูปแบบการเรียนรู้ละ ๑๐ แผนฯ ละ ๒ ชั่วโมง รวมเวลา ๒๐ ชั่วโมง มีรายละเอียด ดังนี้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑	ปีการศึกษา ๒๕๕๓
รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔	หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)
เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา	เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. เข้าใจภาษาท่าทาง น้ำเสียง ความรู้สึกของผู้พูด รวมทั้งเข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำคำอธิบายที่พบในสื่อจริง

๒. เข้าใจและตีความสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงในรูปแบบต่างๆ โดยถ่ายโอนเป็นข้อความที่ใช้ถ้อยคำของตนเอง

๓. เข้าใจ ตีความ และแสดงความคิดเห็น ข้อความ ข้อมูลและข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ในชีวิตประจำวัน

๔. นำเสนอข้อมูลเรื่องราวสั้นๆ หรือกิจวัตรประจำวัน

๕. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

๖. เข้าใจและตีความหมายของภาษา คือ ระบบของข้อความที่ใช้ในการสื่อสารหรือสื่อความหมายได้

วัตถุประสงค์ :

บอกความเป็นมาของการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารได้

เนื้อหา :

การดำรงชีวิตของมนุษย์ในโลกของเราเริ่มตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน มีสิ่งหนึ่งที่เป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าของมนุษย์อย่างต่อเนื่อง นั่นก็คือความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ภาษาและการสื่อสารที่เกิดขึ้นควบคู่กับความเจริญรุ่งเรืองของสังคมมนุษย์ ได้ก่อให้เกิดวิวัฒนาการในด้านต่างๆ ที่มีผลต่อการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างบุคคลหรือกลุ่มสังคม การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด การสร้างความสัมพันธ์ การขอรับรอง และการขอความช่วยเหลือ รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับตนเองหรือบุคคลอื่น สิ่งเหล่านี้ล้วนสืบเนื่องมาจากความสามารถของมนุษย์ในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารแทบทั้งสิ้น

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน

๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร

๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง
๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจความถูกต้องของแผนการ จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ PBL

โจทย์ปัญหา PBL ใบงานที่ ๑ เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา

ชื่อ..... นามสกุล..... ชั้น..... รหัส.....

คำชี้แจง ให้นักเรียนสรุปและวิเคราะห์เพื่อตอบประเด็นคำถามต่อไปนี้

โจทย์ปัญหา

มีสิ่งใดบ้างที่เป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นความเจริญก้าวหน้าของสังคมมนุษย์

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔

หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)

เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๒ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสาร

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสาร

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้
๒. ต้องใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสังคมบุคคล และกาลเทศะ
๓. ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

๔. เข้าใจ ดีความ และแสดงความคิดเห็น ข้อความ ข้อมูลและข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ในชีวิตประจำวัน

๕. นำเสนอข้อมูลเรื่องราวสั้นๆ หรือกิจวัตรประจำวัน

๖. นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ

วัตถุประสงค์

อธิบายกำเนิดและวิวัฒนาการทางภาษาได้

เนื้อหา

ภาษาทำหน้าที่สำคัญในการรักษา และสืบทอดมรดกทางวัฒนธรรมอันล้ำค่าของสังคมมนุษย์ เป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต โดยปกติเราต้องใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารด้วยวัตถุประสงค์ต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึนึกคิด หรือความต้องการของตนให้ผู้เกี่ยวข้องได้รับทราบ ความสำคัญของภาษาดังกล่าวนี้นี้ เป็นเหตุให้นักปราชญ์มีความพยายามที่จะศึกษา เพื่อหาคำตอบว่า “ภาษามีกำเนิดและวิวัฒนาการอย่างไร” แม้ว่าจะยังไม่ได้ข้อยุติที่แน่นอน เนื่องจากภาษามีคุณสมบัติเฉพาะตัวอย่างหนึ่ง คือ เป็นไปตามสภาวะ มีลักษณะเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา และมีการสืบเนื่องกันมาอย่างยาวนานหลายชั่วอายุคน หนทางหนึ่งที่นักปราชญ์เลือกใช้ในการตอบคำถามนี้ก็คือ เสนอแนวคิดหรือแสดงทัศนะของตนเพื่อประกอบการศึกษาเรื่องกำเนิดและวิวัฒนาการของภาษา

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน
๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร
๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง
๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจความถูกต้องของแผนการ จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ PBL

โจทย์ปัญหา PBL ใบงานที่ ๒

เรื่อง ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสาร

ชื่อ..... ฉายา..... ชั้น..... รหัส.....

คำชี้แจง ให้นิสิตสรุปและวิเคราะห์เพื่อตอบประเด็นคำถามต่อไปนี้

โจทย์ปัญหา

นักวิชาการทางด้านภาษาได้ให้ข้อสันนิษฐานเรื่องกำเนิดและวิวัฒนาการของภาษาไว้
 คุอย่างไบบ้าง

[illegible]

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔

หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)

เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๓ การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้
๒. สามารถพูดคุยหรือสื่อสารแบบต่าง ๆ ได้
๓. ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง
๔. เข้าใจ ตีความ และแสดงความคิดเห็น ข้อความ ข้อมูลและข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์

ในชีวิตประจำวัน

๕. นำเสนอข้อมูลเรื่องราวสั้นๆ หรือกิจวัตรประจำวัน
๖. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร

วัตถุประสงค์

อธิบายลักษณะและรูปแบบของการสื่อสารที่พึงประสงค์ตามแนวพุทธได้

เนื้อหา

ในสภาพสังคมที่ผู้คนต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมากขึ้นอย่างเช่นปัจจุบัน กระบวนการสื่อสารก็ยิ่งต้องมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากขึ้น หากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสื่อสาร ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคมทุกวันนี้ มีอยู่ไม่น้อยที่เป็นสาเหตุมาจากความล้มเหลวของการสื่อสาร

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน
๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร
๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง
๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจความถูกต้องของแผนการ จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ PBL

โจทย์ปัญหา PBL ใบงานที่ ๓

เรื่อง การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร

ชื่อ..... ฉายา..... ชั้น..... รหัส.....

คำชี้แจง ให้นิสิตสรุปและวิเคราะห์เพื่อตอบประเด็นคำถามต่อไปนี้

โจทย์ปัญหา

รูปแบบและลักษณะของการสื่อสารที่พึงประสงค์ตามแนวพุทธควรเป็นอย่างไร

This image shows a full page of white paper with horizontal dashed lines, typical of primary school writing paper. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔

หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)

เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๔ ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้

๒. ผู้พูดต้องใช้หน้าที่ของภาษา ในการสื่อความหมายไปยังผู้ฟัง เช่น ได้แย้ง เชิญชวน ขออนุญาต แบบต่าง ๆ ได้

๓. ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง

๔. เข้าใจ ตีความ และแสดงความคิดเห็น ข้อความ ข้อมูลและข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์ ในชีวิตประจำวัน

๕. นำเสนอข้อมูลเรื่องราวสั้นๆ หรือกิจวัตรประจำวัน

๖. พัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสื่อสาร

๗. สามารถสื่อสารได้ตามที่ตนต้องการ เช่น ในทักษะการอ่าน เมื่อเรียนหรือฝึกแล้ว

วัตถุประสงค์

บอกองค์ประกอบของการสื่อสาร และอธิบายแนวคิดทางการสื่อสารได้

เนื้อหา

ในสภาพสังคมที่ผู้คนต้องเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันมากขึ้นอย่างเช่นปัจจุบัน กระบวนการสื่อสารก็ยิ่งต้องมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากขึ้น หากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจ เรื่องการสื่อสาร ไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคมทุกวันนี้ มีอยู่ไม่น้อยที่เป็นสาเหตุมาจากความล้มเหลวของการสื่อสาร

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน

๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร

๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง
๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจความถูกต้องของแผนการ จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง

๑. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้

๒. ผู้พูดต้องใช้หน้าที่ของภาษา ในการสื่อความหมายไปยังผู้ฟัง เช่น ได้แย้ง เชิญชวน ขออนุญาต แบบต่าง ๆ ได้

๓. ผู้เรียนต้องเข้าใจและมีทักษะทางภาษาในการแลกเปลี่ยนและนำเสนอข้อมูล ข่าวสารอย่างเหมาะสมกับบุคคลและกาลเทศะโดยใช้ คำศัพท์, น้ำเสียง, ประโยคผสม, ประโยคซับซ้อน, ข้อความที่เป็นความเรียงที่มีตัวเชื่อมข้อความ, ข้อความที่ไม่เป็นความเรียง, บทสนทนาที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ, การแสดงความรู้สึกนึกคิด, การสรุปความคิดรวบยอด และการแสดงความคิดเห็น

วัตถุประสงค์

บอกความสำคัญของพระพุทธศาสนากับการสื่อสารได้

เนื้อหา

ปรัชญาพื้นฐานทางพระพุทธศาสนาถือว่า “ปัญหาชีวิต” เป็นสิ่งที่มนุษย์จะต้องประสบอย่างแน่นอน ไม่ว่ามนุษย์จะต้องการหรือไม่ก็ตาม ปัญหาชีวิตนี้ พระพุทธศาสนาเรียกว่า “ความทุกข์” หากมนุษย์ต้องการจะหลุดพ้นจากปัญหาชีวิตก็ต้องยอมรับความจริงข้อนี้ และพร้อมที่จะเผชิญหน้าหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ให้แยกคายที่สุด

หน้าที่ของพุทธวิธีการสื่อสารก็คือช่วยให้มนุษย์รู้จักปัญหาและรู้วิธีการแก้ปัญหาด้วยตนเอง แต่การที่จะให้ผู้รับสารเชื่อถือและยินดีจะปฏิบัติตามหรือไม่ขึ้น ผู้ทำหน้าที่ส่งสารที่ดีต้องเพียบพร้อมทั้งคุณสมบัติภายใน (อัตตหิตสมบัติ) และคุณสมบัติภายนอก (ปรหิตสมบัติ) จึงจะสามารถสร้างความเชื่อถือให้เกิดแก่ผู้รับสารได้ ในพุทธธรรมเรียกผู้ส่งสารเช่นนี้ว่า กัลยาณมิตร (ปรโต โฆส) ของผู้รับสาร

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน

๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร

๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง

๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจสอบความถูกต้องของแผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง
--------------	---	--

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ PBL

โจทย์ปัญหา PBL ใบงานที่ ๕ เรื่อง ภาษากับการสื่อสารในยุคปัจจุบัน

ชื่อ..... ฉายา.....ชั้น.....รหัส.....

คำชี้แจง ให้นิสิตสรุปและวิเคราะห์เพื่อตอบประเด็นคำถามต่อไปนี้

โจทย์ปัญหา

กระบวนการสื่อสารตามแนววิถีพุทธมีส่วนสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาชีวิตได้
อย่างไรบ้าง ให้หาเหตุผลประกอบการอธิบายพร้อมทั้งยกตัวอย่างประกอบ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๖

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔

หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)

เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๖ ทักษะการใช้ภาษากับการสื่อสาร

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : ทักษะการใช้ภาษากับการสื่อสาร

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาเพื่อสื่อสารได้
๒. ผู้เรียนเข้าใจและเห็นประโยชน์ของสิ่งที่จะเรียนและมีส่วนร่วมในการเลือกเนื้อหา
๓. การเรียนรู้เชื้อให้ผู้เรียนได้ใช้กลยุทธ์ในการเรียนภาษาที่มีประสิทธิภาพ
๔. ผู้เรียนได้รู้จักกำหนดเป้าหมายที่ต้องการและช่วยเวลาที่บรรลุมเป้าหมายช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะในการประเมินตนเอง
๕. สามารถอธิบายเนื้อหาทางภาษาที่จำเป็น อาจนำเสนอรูปแบบการใช้ภาษาที่หลากหลาย นำเสนอวิธีการใช้ และให้ความหมาย

วัตถุประสงค์

บอกความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการสื่อสารได้

เนื้อหา

นักภาษากำหนดหลักการไว้ว่า มนุษย์ใช้ภาษาให้เป็นเครื่องมือเพื่อถ่ายทอดความคิด ความต้องการ และความรู้ จากบุคคลหนึ่งไปยังอีกบุคคลหนึ่ง เมื่อนำหลักการนี้ไปเชื่อมโยงกับองค์ประกอบของการสื่อสารก็จะพบว่า บุคคลผู้ทำหน้าที่ถ่ายทอดความคิดของตน ได้แก่ ผู้สื่อสาร (Sender) และบุคคลผู้รับรู้เรื่องราวที่ผู้สื่อสารถ่ายทอดมาถึงตน ได้แก่ ผู้รับสาร (Receiver) ทั้งสองฝ่ายจึงเป็นผู้สะท้อนความสัมพันธ์ร่วมกัน ในด้านบทบาทและหน้าที่ตามองค์ประกอบของการสื่อสาร และหากมุ่งไปที่เนื้อหาของสื่อสารจะพบว่า มีประเด็นศึกษาที่เกิดขึ้นร่วมกันอย่างสอดคล้องดังคำกล่าวที่ว่า “ภาษาที่ใช้ คือ หัวใจของการสื่อสาร” ดังนั้น การศึกษาขั้นตอนต่างๆ ของการใช้ภาษาจึงนำไปสู่การเรียนรู้เรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับการสื่อสาร

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน
๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร
๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง
๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจความถูกต้องของแผนการ จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : การฟัง

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนสามารถฟังข่าวสารให้เข้าใจ
๒. การฟังเป็นทักษะที่สร้างความหมาย คือ เมื่อได้ยินเสียง ผู้ฟังสามารถเรียงลำดับคำ และเสียงที่ได้ยินมาสร้างความหมาย
๓. ผู้เรียนต้องสามารถนำความรู้ไปใช้ได้จริง
๔. สามารถในการเรียบเรียง ความคิดเพื่อที่จะได้เข้าใจว่าสิ่งที่ผู้พูดพูดออกมามีความหมายอย่างไร
๕. สามารถสรุปเป็นกฎของภาษา และสามารถใชภาษานั้นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
๖. เน้นให้เห็นความสำคัญของการฟัง สามารถใช้การสื่อสารในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์

อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการฟังได้

เนื้อหา

เมื่อมนุษย์เริ่มต้นศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองให้เจริญก้าวหน้า ก็ได้อาศัยทักษะการฟังเป็นเครื่องมือในการรับรู้ความหมายในศาสตร์สาขาต่างๆ การฟังจึงถูกนำมาใช้มากกว่าทักษะอื่นๆ หลังจากที่มีมนุษย์ได้รับความรู้ความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ จากการฟังอย่างถูกต้องแล้ว ก็เกิดการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้ที่สนใจฟังต่อไป กันไป การฟังจึงมีส่วนสำคัญที่ช่วยสร้างความเฉลียวฉลาดให้กับมนุษย์ การฝึกฝนทักษะการฟังเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการติดต่อสื่อสารจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง

โดยปกติจะพบว่า คนส่วนมากไม่ค่อยให้ความสนใจกับการฝึกฝนทักษะการฟัง เพราะมองว่าเป็นเรื่องง่ายๆ อยู่ใกล้ตัว ไม่จำเป็นต้องใส่ใจมากนัก จึงมักจะส่งผลให้เกิดความด้อยสมรรถภาพในการสื่อสาร และมีผลเสียต่อพฤติกรรมต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นตามมาในภายหลัง เช่น ไม่ให้ความสำคัญต่อการเรียนรู้ ขาดสมาธิที่ดีในการรับสาร และไม่ใส่ใจที่จะพัฒนาตนเองจนส่งผลกระทบต่อกระบวนการเรียนรู้ในทุกๆ ด้าน

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน
๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร
๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๘

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔

หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)

เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๘ หลักการพัฒนาทักษะการฟัง

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : หลักการพัฒนาทักษะการฟัง

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนสามารถฟังและมีความเข้าใจในตัวบ่อนภาษาที่ได้รับ
๒. ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการฟัง และสามารถโต้ตอบได้
๓. ผู้เรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่ฟัง
๔. ผู้เรียนต้องมีการเรียนรู้ความเป็นไปของโลก ซึ่งการเรียนรู้ต่าง ๆ นั้นอาจได้จากการฟังข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ ฟังจากผู้เชี่ยวชาญ
๕. ผู้เรียนสามารถนำสาระที่ได้ฟังไปใช้ในการพัฒนาความคิดได้

วัตถุประสงค์

อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการพูดได้

เนื้อหา

การพูดเป็นปัจจัยสำคัญต่อกระบวนการสื่อสารของมนุษย์มาแต่สมัยโบราณ คนสมัยเก่าใช้วิธีพูดด้วยการบอกเล่าต่อกัน เพื่อประโยชน์ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่ลูกหลาน หรือผู้เกี่ยวข้อง ปัจจุบันแม้โลกจะมีความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี มีนวัตกรรมทางการศึกษา ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ ภาพยนตร์ แอปพลิเคชันเสียงและภาพ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ เหล่านี้แพร่หลายอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ มีส่วนช่วยให้การสื่อสารด้วยการพูดเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง ทั้งในด้านการศึกษา และการเรียนรู้ทุกชนิดได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้น การพูดดีย่อมถือว่าเป็นคุณสมบัติเด่นที่จะสร้างศรัทธา ความเลื่อมใสให้เกิดแก่ผู้ฟัง ในพระพุทธศาสนาเรียกการพูดดีว่า วจีสุจริต หรือ มธุรสวาจา เพราะเป็นการพูดในทางสร้างสรรค์ เป็นการพูดของคนฉลาด สามารถทำให้เกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้พูดและผู้ฟัง

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน
๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร
๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๙

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔

หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)

เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๙ หลักการเบื้องต้นของการอ่าน

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : หลักการเบื้องต้นของการอ่าน

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนต้องเข้าใจการสื่อความหมายของสัญลักษณ์ต่าง ๆ เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน
๒. สามารถนำแนวความคิดที่ได้จากการอ่านไปใช้ประโยชน์ต่อไปได้
๓. การอ่านเป็นทักษะที่ต้องสร้าง และพัฒนาด้วยการอ่านให้มาก เพื่อให้เกิดความ

เข้าใจความหมายของภาษา

๔. นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้
๕. การอ่านจะเป็นประโยชน์ต่อการนำความรู้มาใช้ในการดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข
๖. การอ่านทำให้เป็นคนโดยสมบูรณ์

วัตถุประสงค์

อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการอ่านได้

เนื้อหา

ตั้งแต่มนุษย์คิดตัวหนังสือได้แล้ว โลกก็เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว เพราะสามารถบันทึกความรู้ ความคิด และเรื่องราวต่างๆ ลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อถ่ายทอดความรู้ ความคิดเหล่านั้นให้แก่คนรุ่นหลังๆ ต่อมาได้

การค้นคว้าหาความรู้บางเรื่องไม่ต้องตั้งต้นค้นกันใหม่ เพียงแต่ค้นคว้าต่อจากคนรุ่นก่อนได้ตามที่บันทึกไว้ อย่างเช่น กาลิเลโอ นักดาราศาสตร์ได้ค้นพบว่า โลกเดินทางรอบดวงอาทิตย์ และเขาได้บันทึกความรู้เกี่ยวกับดวงดาวและจักรวาลไว้ เพื่อให้คนรุ่นหลังได้เรียนรู้และต่อยอดความรู้ออกไปได้อย่างสะดวกยิ่งขึ้น และไม่ต้องเสียเวลาค้นคว้ากันใหม่อยู่ร่ำไป ดังนั้น การอ่านหนังสือจึงช่วยให้เกิดการย่นเวลาแห่งการค้นคว้า และทำให้วิชาความรู้ต่างๆ เจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน
๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร
๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง
๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจความถูกต้องของแผนการ จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ PBL

โจทย์ปัญหา PBL ใบงานที่ ๙ เรื่อง หลักการเบื้องต้นของการอ่าน

ชื่อ..... นามสกุล..... ชั้น..... รหัส.....

คำชี้แจง ให้นิสิตสรุปและวิเคราะห์เพื่อตอบประเด็นคำถามต่อไปนี้

โจทย์ปัญหา

การสื่อสารด้วยการอ่านมีความหมายว่าอย่างไร และมีวิธีการใดบ้างที่จะช่วยส่งเสริมให้คนไทยมีนิสัยรักการอ่าน

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๑๐

รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

นิสิต ชั้นปีที่ ๑ ภาคเรียนที่ ๑

ปีการศึกษา ๒๕๕๓

รหัสวิชา ๐๐๐ ๑๑๔

หน่วยกิต ๒ (๒-๐-๔)

เรื่อง โจทย์ปัญหา PBL ที่ ๑๐ หลักการเขียนเบื้องต้น

เวลา ๒ ชั่วโมง

เนื้อหาสาระ : หลักการเขียนเบื้องต้น

ผลสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ :

๑. ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้ ความคิดและความรู้สึกที่มีอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นได้รับรู้ได้
๒. ผู้เรียนสามารถแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก จินตนาการและความต้องการของผู้ส่งสารออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้รับสารสามารถอ่านเข้าใจตรงตามที่ต้องการได้
๓. ผู้เรียนต้องสามารถเขียนเล่าเรื่องเหตุการณ์ การเขียนบรรยาย การเขียนอธิบาย และการเขียนโต้แย้งได้
๔. การรู้จักใช้ภาษาในการอธิบายให้มีประสิทธิผล
๕. ผู้เรียนสามารถแสดงความคิดความรู้สึก และความรู้ซึ่งที่อยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นรู้

วัตถุประสงค์

อธิบายความหมาย ความสำคัญ และประโยชน์ของการเขียนได้

เนื้อหา

ตลอดช่วงเวลาของการดำรงชีวิตอยู่บนโลกอันกว้างใหญ่ไพศาลนี้ มนุษย์ได้ใช้ทักษะทางด้านภาษาเพื่อการติดต่อสื่อสารสัมพันธ์กันในสังคมของตน ภาษาที่มนุษย์ใช้ในการสื่อสารจึงได้รับการบอกเล่า บันทึก และถ่ายทอดมาหลายชั่วอายุคน ทำให้ภาษามีพัฒนาการที่เป็นไปตามสภาพการใช้งาน จนเป็นภาษาพูดที่มีความสมบูรณ์ทั้งในด้านเสียงและความหมาย เมื่อไม่อาจที่จะพูดหรือบอกเล่าเรื่องราวของตนได้หมดสิ้น มนุษย์จึงคิดค้นเครื่องมือที่จะช่วยในการบันทึก และถ่ายทอดเรื่องราวให้คนอื่นได้รับรู้ เครื่องมือนี้นี้ได้แก่ ภาษาเขียน

ภาษาเขียน จัดเป็นเครื่องหมายแสดงความจริงใจก้าวหน้าของสังคมมนุษย์ในทุกๆ ด้าน มนุษย์ใช้ภาษาเขียนให้เป็นเครื่องมือสำหรับบันทึกเรื่องราวต่างๆ ของภาษาพูด และใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรักษามรดกทางวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี และความรู้ในศาสตร์สาขาต่างๆ ภาษาเขียนจึงมีคุณค่าในฐานะเป็นบ่อเกิดแห่งความวัฒนาถาวรทางด้านศิลป

วิทยาการของโลก ทำให้คนรุ่นหลังได้มีโอกาสเรียนรู้ และช่วยกันสืบทอดเจตนารมณ์ที่ดีงามไปตลอดกาล

พัฒนาการของภาษาเขียนเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามความรู้ความสามารถของมนุษย์ในแต่ละยุคสมัย โดยอาจเริ่มต้นจากการพยายามบอกเล่าสิ่งที่ตนได้พบเห็นด้วยภาพวาดเสมือนจริง คือ เห็นอย่างไรก็วาดภาพออกมาอย่างนั้นพอให้ได้รับรู้กันในกลุ่มของตน ต่อมาเมื่อผู้เพิ่มเติมความหมายเข้าไปในภาพวาด จนพัฒนาการเป็นอักษรภาพและเป็นลายลักษณ์อักษรอย่างที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบัน

สื่ออุปกรณ์การเรียนรู้ :

๑. ตำรา, เอกสารประกอบการสอน
๒. หนังสือพิมพ์, ข้อมูลข่าวสาร
๓. คอมพิวเตอร์, ข้อมูลสืบค้น, โปรแกรมนำเสนอ

การวัดผลประเมินผล :

เครื่องมือ	วิธีการ	เกณฑ์การประเมิน
๑. แบบสังเกต	-สังเกตความสนใจความตั้งใจร่วม ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ	-ระดับคุณภาพ ๓ ระดับ ดีมาก-ปานกลาง-ปรับปรุง
๒. แบบฝึกหัด	-ตรวจความถูกต้องของแผนการ จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ต่าง ๆ ที่นิสิตทำ	-สัดส่วนจำนวนข้อที่นิสิต เขียนได้ถูกต้อง

กิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบ PBL

โจทย์ปัญหา PBL ใบงานที่ ๑๐ เรื่อง หลักการเขียนเบื้องต้น

ชื่อ..... ฉายา..... ชั้น..... รหัส.....

คำชี้แจง ให้นิสิตสรุปและวิเคราะห์เพื่อตอบประเด็นคำถามต่อไปนี้

โจทย์ปัญหา

การสื่อสารด้วยการเขียนมีความหมายว่าอย่างไร และการพัฒนาทักษะพื้นฐานทางด้านการเขียนที่ดีควรพัฒนาควบคู่ไปกับทักษะพื้นฐานทางภาษาทักษะใดได้บ้าง เพราะเหตุใด

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

๓.๓.๒ ศึกษาคู่มือการจัดการเรียนรู้ รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบ
ใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเนื้อหาสาระ แนวคิดหลัก และผลการเรียนรู้ที่
คาดหวัง ของนิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และเวลาที่ใช้ในการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้ โดยแบ่งเนื้อหาย่อยออกเป็น จำนวน ๑๐ เรื่องๆ ละ ๒ ชั่วโมง รวม ๒๐ ชั่วโมง

ตาราง ๓.๑

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

แผนที่	ชื่อเรื่อง	จำนวน (ชั่วโมง)
๑	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับภาษา	๒
๒	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการสื่อสาร	๒
๓	การใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร	๒
๔	ภาษาที่ใช้ในการสื่อสาร	๒
๕	ภาษากับการสื่อสารในยุคปัจจุบัน	๒
๖	ทักษะการใช้ภาษากับการสื่อสาร	๒
๗	การฟัง	๒
๘	หลักการพัฒนาทักษะการฟัง	๒
๙	หลักการเบื้องต้นของการอ่าน	๒
๑๐	หลักการเขียนเบื้องต้น	๒
	รวม	๒๐

๓.๓.๓ นำแผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญพิจารณา ประเมินคุณภาพด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความชัดเจน ความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และความสอดคล้องขององค์ประกอบของแผน โดยให้ประเมินที่ละแผน ซึ่งประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๓ ท่าน ดังมีรายชื่อต่อไปนี้

๑. พระมหานรงค์ศักดิ์ รัฐปัญญาโณ, ผศ. Ph.D. Litt. อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พธ.บ., MA., (รัฐศาสตร์), สาขาวิชาสังคมวิทยา (Ph.D.)

๒. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เมธาพันธ์ โพธิ์ธีรโรจน์ อาจารย์ประจำภาควิชาภาษาต่างประเทศ พธ.บ., (สาขาภาษาอังกฤษ) M.P.A., (สาขาบริหารรัฐกิจ) (เกียรตินิยม), M.A. (สาขาภาษาศาสตร์) (เกียรตินิยม เหรียญทอง), M.Phil., (สาขาปรัชญาบริหารรัฐกิจ) (เกียรตินิยม), Ph.D., (สาขาบริหารรัฐกิจ)

๓. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประยูร สุยะใจ อาจารย์ประจำภาควิชาจิตวิทยา ป.ธ.๓, พธ.บ., B.J., กศ.ม., M.A., Ph.D.

๓.๓.๔ การหาคุณภาพของแบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียนรู้และหลังการเรียนรู้ ด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) ดำเนินการดังนี้

๑. สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) ตามแบบตารางวิเคราะห์ข้อสอบ ที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) การเรียนรายวิชาภาษากับการสื่อสาร ที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน นิสิตชั้นปีที่ ๑ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จำนวน ๒๕ ข้อ

๒. นำแบบทดสอบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓ ท่าน ตรวจสอบลักษณะการใช้คำถาม ตัวเลือก ความสอดคล้องกับเนื้อหา ความถูกต้องด้านภาษา ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยพิจารณาคำตัดสินความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะ พฤติกรรมที่ต้องการวัด (IOC) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะให้คะแนนตามเกณฑ์ ดังนี้

ให้คะแนน +๑	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด
ให้คะแนน ๐	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด
ให้คะแนน -๑	เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับพฤติกรรมที่ต้องการวัด

๓. นำคะแนนที่ได้ไปบันทึกผลการพิจารณาแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนในแต่ละข้อและหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรม แล้วคัดเอาข้อคำถาม ที่เป็นตัวแทนของลักษณะเฉพาะที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยมีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ ๐.๕๐ ขึ้นไป ส่วนข้อสอบที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า ๐.๕๐ ผู้สอนตัดทิ้งไป บางข้อก็ได้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เพื่อจะได้เป็นตัวแทนของลักษณะกลุ่มพฤติกรรมที่ต้องการวัด ได้แบบทดสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังการเรียนรู้ จำนวน ๒๕ ข้อ

๔. นำแบบทดสอบที่ผ่านการแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์

๕. นำแบบทดสอบไปทดสอบใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้จำนวน ๓๐ ชุด คือ นิสิตที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาความเชื่อถือได้ (Reliability) ตามวิธีการของ Cronbach ซึ่งมีสูตร ดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์, ๒๕๓๐)

$$\alpha = \frac{K}{K-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right]$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
	S_i^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของแบบทดสอบทั้งฉบับ

จากสูตรดังกล่าวผลการทดสอบได้ค่าสัมประสิทธิ์อิเลฟ่า เท่ากับ ซึ่งเป็นค่าความเชื่อถือได้

๖. นำแบบทดสอบที่หาความเชื่อถือได้แล้วมาปรับวิชาการการที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง แล้วปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบแล้วจึงนำไปเก็บข้อมูลต่อไป

การกำหนดคะแนนแต่ละช่วงคำตอบ มีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ข้อความ	ความหมาย	คะแนน
มากที่สุด	มีความเห็น ระหว่างร้อยละ ๘๐-๑๐๐	๕
มาก	มีความเห็น ระหว่างร้อยละ ๗๐-๗๙	๔
ปานกลาง	มีความเห็น ระหว่างร้อยละ ๕๐-๖๙	๓
น้อย	มีความเห็น ระหว่างร้อยละ ๓๗-๔๙	๒
น้อยที่สุด	มีความเห็น ระหว่างร้อยละ ๑-๓๖	๑

เกณฑ์ในการวิเคราะห์คะแนน ผู้ศึกษาวิจัยได้ให้คะแนนตามค่าเฉลี่ยเพื่อกำหนดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

มากที่สุด	=	๔.๕๐-๕.๐๐
มาก	=	๓.๕๐-๔.๔๙
ปานกลาง	=	๒.๕๐-๓.๔๙
น้อย	=	๑.๕๐-๒.๔๙
น้อยที่สุด	=	๑.๐๐-๑.๔๙

คุณภาพเครื่องมือ

สร้างแบบทดสอบ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้นำไปทดสอบ (Pre-test) ตามขั้นตอน ดังนี้

๑) **ทดสอบความเที่ยงตรง (Validity)** โดยนำแบบทดสอบไปขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ เพื่อพิจารณาถึงความครอบคลุมของเนื้อหา และภาษาที่ใช้ในการสร้างมื่อ ตลอดจนประเด็นครบถ้วนของคำถาม และได้นำข้อคำถามในแบบสอบถามไปขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ

๒) **ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)** โดยนำแบบทดสอบไปทดสอบก่อนนำไปใช้จริง (Pre-Fest) กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๐ รูป/คน แล้วจึงนำไปทดสอบ หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่น ต่อไป

๓.๔ การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างนิสิตชั้นปีที่ ๑ ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง อย่างง่ายแบบยกชั้น จำนวน ๓๐ รูป/คน เพื่อดำเนินการทดลอง และเก็บรวบรวมข้อมูล โดยเริ่มจากการดำเนินงานวางแผนวิจัย ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์คำอธิบายรายวิชาภาษากับการสื่อสาร กำหนดแผนการเรียนรู้ กิจกรรมและใบงานต่างๆ ที่แจ่งวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

วิธีทดลองในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Design) มีกลุ่มทดลองเพียงกลุ่มเดียว (One Group Design Pre-test and Posttest) ซึ่งจะมีการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนิสิต ก่อนและหลังการเรียนรู้โดยยึดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนแบบในปัญหาเป็นฐาน ดังนี้

การทดลองครั้งนี้ ผู้รายงานได้ดำเนินการทดลองแบบกลุ่มเดียว ทดสอบก่อนและหลังเรียน (One Group Pre-test-Post-test)^๑

ตาราง ๓.๒

แบบแผนการทดลอง

ทดสอบก่อนเรียน	การทดลองการจัดการเรียนรู้ แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน	ทดสอบหลังเรียน
t_1	x	t_2

เมื่อ x แทน การทดลองการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL)

t_1 แทน การทดสอบก่อนเรียน

t_2 แทน การทดสอบหลังเรียน

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) กับกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ ๑ ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ระหว่างเดือน มิถุนายน – กันยายน ๒๕๕๓ โดยดำเนินการ ดังนี้

๑. ชี้แจงรายละเอียดขั้นตอน และวิธีปฏิบัติในการเรียน โดยกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน แก่กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ ๑

๒. ทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

^๑ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, เทคนิคการวัดผลการเรียนรู้, (กรุงเทพมหานคร: ชมรมเด็ก, ๒๕๓๙), หน้า ๒๑๖.

๓. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน แก่กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ ๑

๔. ทดสอบหลังเรียน (Post-test) เมื่อสิ้นสุดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ในการคิดวิเคราะห์ ชุดเดียวกันกับการทดสอบก่อนเรียน

๕. นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตชั้นปีที่ ๑ ไปทำการตรวจวิเคราะห์ทางสถิติเพื่อสรุปผลการทดลองตามความมุ่งหมายการวิจัยต่อไป

๓.๕ การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ผลการทดลองตามความมุ่งหมายการวิจัย โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

๓.๕.๑ วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมแผนการจัดการเรียนรายวิชา ภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน นิสิตชั้นปีที่ ๑ โดยใช้สูตรคำนวณหาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

๓.๕.๒ วิเคราะห์ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สูตรหาดัชนีประสิทธิผล

๓.๕.๓ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งได้แก่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ ตามแผนการเรียนการสอนรายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน และความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนิสิตชั้นปีที่ ๑ ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ก่อนเรียนและหลังเรียน

๓.๕.๔ วิเคราะห์ความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน ของนิสิตชั้นปีที่ ๑ ที่กำลังศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ในภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๕๓ ตามสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ ใช้ t-test Independent

๓.๖ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑ สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

๑. หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) รายวิชา ภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การ

เรียนรู้ (IOC : Index of Item Objective Congruence) การหาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับพฤติกรรมที่วัดความสามารถในการคิดวิเคราะห์ และความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามทางการเรียนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning /PBL) รายวิชาภาษากับการสื่อสารที่จัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน โดยใช้สูตร IOC หรือคำนวณค่า IC^๒ ดังนี้

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของผู้เชี่ยวชาญ (IOC) ใช้สูตร

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนจากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

๒. การหาค่าความยาก (Difficulty) ของแบบทดสอบรายข้อ โดยใช้สูตร P^๓ ดังนี้

$$\text{สูตร } P = \frac{F}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ค่าร้อยละ
 F แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงเป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

๓. ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) ^๔ ใช้สูตร

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ยเลขคณิต
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนประชากร

^๒สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา, พิมพ์ครั้งที่ ๔, (กาฬสินธุ์: ประสานการพิมพ์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๒๐.

^๓สมนึก ภัททิยธนี, การวัดผลการศึกษา, หน้า ๑๙๕.

^๔บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น, ๒๕๔๓), หน้า ๘๕.

๔. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คำนวณจากสูตร^๕

สูตร	SD	=	$\sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$
เมื่อ	SD	หมายถึง	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum X$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนน
	$\sum X^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum X)^2$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	หมายถึง	จำนวนนิสิตในกลุ่มตัวอย่าง

๕. สูตรที่ใช้หาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐาน

การวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบใช้ปัญหาเป็นฐานโดยใช้สูตร^๖ ดังนี้

สูตร	E1	=	$\frac{\sum X}{N} \times 100$
สูตร	E2	=	$\frac{\sum F}{N} \times 100$
เมื่อ	E1	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนแบบฝึกทักษะก่อนเรียนที่คิดเป็นร้อยละ
	E2	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนนสอบหลังเรียนที่คิดเป็นร้อยละ
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของนิสิตจากการทำแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างเรียน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของนิสิตจากการทำแบบทดสอบหลังเรียน
	N	แทน	จำนวนนิสิต
	A	แทน	คะแนนเต็มของแผนการจัดการเรียนรู้ระหว่างเรียน
	B	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

^๕บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, การเขียนรายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๓๑), หน้า ๒๒๓.

^๖เผชิญ กิจระการ, “การวิเคราะห์ประสิทธิภาพสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (E1 / E2)”, วัตถุประสงค์ การศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๗ (๑), กรกฎาคม, ๒๕๔๔, หน้า ๔๔-๔๙.